

[Statsministeren]

get under Folketingets hjemsendelse i sommerhalvåret.

Under afslutningsdebatten i foråret bebudede jeg, at regeringen ville tage initiativ til en bredt anlagt indsats imod arbejdsløsheden, når vi mødtes igen til efteråret. Det har regeringen gjort, og vi har inviteret til et bredt samarbejde og efterlyst og inddraget forslag fra andre partier, fra interesseorganisationer og fra arbejdsmarkedets parter. Vi har afholdt en konference for 4 uger siden om væksten og beskæftigelsen, også som et bidrag til at få de flest mulige brugbare ideer frem, og jeg synes, det har været glædeligt at konstatere, at der har været udvist stor ansvarsbevidsthed og åbenhed over for opgaven af alle parter. Man kan roligt sige, at det er en national opgave, vi står over for, en fælles opgave, der ikke kan løses af kunstige eller smarte snuptagsløsninger. Der er ingen trickløsninger, der er ingen trylleformularer, som med ét slag ville kunne skaffe beskæftigelse til alle. Sådan er realiteterne desværre, og det er i sig selv nyttigt at se realiteterne i øjnene som udgangspunkt.

Hvis Danmark skal have en permanent lave-re ledighed – og det skal vi jo kæmpe for – må der ikke mindst grundlæggende ændringer til på arbejdsmarkedet. Det kan være svært, og i hvert fald kræver det mod at erkende, at det næsten er umuligt at komme af med den høje arbejdsløshed uden at forandre i de velkendte systemer. Det er da også regeringens opfattelse, at tiden nu er moden til at tage fat, selvfølgelig sammen med alle interesserede parter, ikke kun regeringen og Folketingets partier, men i fællesskab med alle, som har et klart medansvar.

Det, der først og fremmest er behov for, er god vilje til at lave om på det, som har vist sig at være uegnet, det, der ikke duer: det alt for stive arbejdsmarked, forældede former for uddannelses tilbud, der ikke rigtig giver noget eller fører til noget målrettet, og et utidssvarende dagpengesystem. Jeg siger det bare for at nævne nogle hovedproblemer. Der er utvivlsomt behov for strukturændringer på mange områder. Almindelig, traditionel efterspørgselsfremme kan jo ikke løse de grundlæggende problemer. I bedste fald kunne det tage den værste top af arbejdsløsheden, men det ville hurtigt føre til lønpres til skade for konkurrenceevnen. Det viser vore erfaringer fra 1986 og

1987, hvor en ledighed på 220.000 gav en betydelig, uheldig afsmitning på resten af økonomien. Det kan ikke være acceptabelt – her har vi virkelig et problem, vi må bearbejde – at vi skal støde ind i det, vi kalder flaskehalse, allerede når vi nærmer os et tal på ca. 220.000 ledige. Her er en alvorlig strukturel barriere, og den skal vi søge at nedbryde.

Kunstig efterspørgselsstimulering er ikke nogen ægte løsning. Det er aktivering og incitament, der er nøgleordene, ligesom smidighed og mobilitet. De passive penge, vi bruger i dag, skal bruges langt mere aktivt, og der skal være et incitament for både arbejdsgiver og lønmodtager til at skabe mere beskæftigelse. Det bør ikke være muligt at blive hængende i dagpengesystemet i en lang årrække uden at stå til fuld rådighed for arbejdsmarkedet. At dagpengeindtægten i nogle tilfælde overstiger minimallønnen, er også et oplagt problem. Når faggrænserne hindrer fleksibilitet eller den geografiske mobilitet er begrænset, er der et klart behov for at ændre i vore grundlæggende strukturer, og det er bl.a. alle disse forhold, vi skal tage fat i.

Regeringen har bestemt vilje til at tage fat på problemerne, og vi har ikke mindst mod til at gå i gang netop nu. Derfor lægger vi vore initiativer frem, og vi gør det med den erfaring, som følger af 9 års virke med at bringe den danske samfundsøkonomi op i international topklasse. Det er faktisk lykkedes på de fleste, men ikke alle områder, men det er netop ikke på grund af snuptagsløsninger. Det har været et langt og sejt træk, og det er der fortsat brug for. Det har jo vist sig i løbet af 1980'erne, at det lange, seje træk giver resultater. Betalingsbalancen viser nu et stabilt overskud, som hurtigt vil bidrage til en kraftig reduktion af statens udlandsgæld, eksporten er nu drivkraften i samfundsøkonomien, og Danmark har længe været et lavinflationsland.

Jeg kunne nævne, men jeg vil ikke, en lang række andre omstændigheder, bl.a. rentefoden, hvor vi nu er i en langt bedre situation end for år tilbage. Jeg vil bare slå fast, at vi på mange måder er et helt andet samfund i dag end for 10 år siden. Forvandlingen fra et gældsætningssamfund til et opsparingsamfund har sandelig taget sin tid, det var en svær overgang, men det har givet os de nye muligheder, som vi har nu. Vi har også oplevet, at i